

KONCESIJAS

DEFINĪCIJA

Kas ir koncesija

Tā ir sava veida **partnerība** starp publisko sektoru un (parasti) privātuzņēmumu, kas ir pierādījis savu vērti kādā jomā, piemēram, infrastruktūras izbūvē.

Koncesijas izmanto nozarēs, kuras **ietekmē ES iedzīvotāju dzīves kvalitāti**.

Piemēram: autotransporta, dzelzceļa transporta, ostu un lidostu pakalpojumi, autoceļu uzturēšana un apsaimniekošana, atkritumu apsaimniekošana, enerģētikas un apkures pakalpojumi, brīvā laika pavadīšanas iespējas un auto novietnes.

Koncesijas ļauj **mobilizēt privātkapitālu un zinātību, lai papildinātu publiskos resursus**, un veicina jaunas investīcijas sabiedriskās lietošanas infrastruktūrā un sabiedriskajos pakalpojumos, nepalielinot valsts parādu.

Kāda ir atšķirība starp koncesiju un publisku līgumu

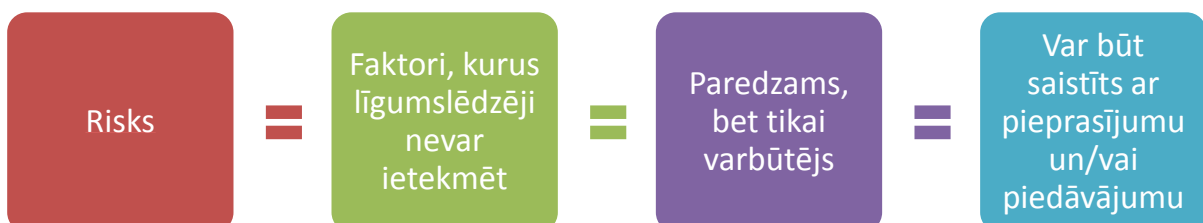
Publiska līguma gadījumā uzņēmumam maksā noteiktu summu par pasūtītā darba izpildi vai pakalpojuma sniegšanu.

Piemēram: privātuzņēmums par noteiktu cenu uzbūvē un apsaimnieko autoceļu.

Koncesijas gadījumā uzņēmumam galvenokārt tiek atlīdzināts, piešķirot tiesības sniegt pakalpojumu vai ekspluatēt būvi, un tam ir risks zaudēt ieguldījumus.

Piemēram: privātuzņēmums uzbūvē un apsaimnieko autoceļu. Kā atlīdzību tas var paturēt iekasētās ceļa nodevas, un pastāv risks, ka gūtā peļņa nespēs segt ieguldījumus un citas radušās izmaksas.

Kādi ir koncesijas riska faktori

BET šeit nav ņemti vērā riska faktori, kas pastāv visos līgumos, piemēram:

- slikta pārvaldība,
- līguma saistību nepildīšana,
- nepārvaramas varas apstākļi.

Kas koncesija nav

- **Licences un atļaujas** — publiskas iestādes vienpusēji izdoti dokumenti, kuru mērķis ir ieviest nosacījumus, ar kuriem saskaņā uzņēmumi drīkst veikt konkrētu saimniecisko darbību.
- **Dotācijas un subsīdijas** — finansējums, kas nav saistīts ar to, ka īpašumtiesības vai būvdarbu vai pakalpojuma augļi tiek nodoti publiskajām iestādēm, kuras uzticējušas tā izpildi.
- **Publiskais īpašums un zemes nomas līgumi** — kad publiska iestāde tikai paredz vispārīgus nosacījumus, kā izmantojami konkrēti publiskie resursi, tādi kā zeme vai cits valsts īpašums (piemēram, jūrniecības īpašums, iekšējās ostas un lidostas), nepasūtot konkrētus būvdarbus vai pakalpojumus.
- **Piekļuves tiesības** — publiskās iestādes atļauj izmantot valsts nekustamo īpašumu, lai nodrošinātu vai ekspluatētu fiksētās līnijas vai tīklus sabiedrisko pakalpojumu sniegšanai (piemēram, elektrības kabeļu ievilkšanai), neizvirzot prasību par piegādi vai iegādi.
- **Brīvās izvēles sistēmas** — visi uzņēmumi, kuri atbilst konkrētiem nosacījumiem, iegūst tiesības veikt konkrētu darbu (piemēram, pakalpojuma čeku sistēmas).